

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรี
พิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

FACTORS AFFECTING ON LEARNING
RESPONSIBILITY OF THE FOURTH LEVEL,
SECONDARY GRADES 4-6 STUDENTS AT
PROMKEEREPIITAYAKOM SCHOOL ,
NAKHONSRITHAMMARAT PROVINCE

* ¹สิรินทิพย์ สมคิด

²รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสณา จุลรัตน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกปัจจัยที่ศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ นิสัยทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

¹นิสิตระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2550 จำนวน 272 คนเป็นนักเรียนหญิง 200 คน และนักเรียนชาย 72 ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 91 คน เป็นนักเรียนหญิง 60 คน นักเรียนชาย 31 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 102 คน เป็นนักเรียนหญิง 72 คน นักเรียนชาย 30 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 79 คน เป็นนักเรียนหญิง 68 คน นักเรียนชาย 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลความรับผิดชอบในการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง (X_2) บุคลิกภาพ (X_8) นิสสัยทางการเรียน (X_9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15}) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{13})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย (X_1)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_7)

4. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_8) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และนิสสัยทางการเรียน (X_9) ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ ร้อยละ 49.5

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the factors affecting on learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School, Nakornsrihammarat Province. The factors were divided into 3 dimensions, First of them was personal factors: gender, educational level, learning achievement, personality, studying habits and learning achievement motive, Second of them was family factor: guardian's economic level, interpersonal relationship between students and their family and guardian's expectation towards student and Third of them was learning environmental factors: physical learning environment, interpersonal relationship between students and their teachers and interpersonal relationship between students and their peer groups.

The 272 samples were the fourth level, secondary grades 4-6 at Benjamarachalai School in Pranakorn District, Bangkok in academic year 2007. These students were stratified randomly from population with strata of class and gender. The instrument was questionnaires of learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Promkeereepittayakom School,

Nakornsrihammarat Province. The data was analyzed by the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis. The results were as follows :-

1. There were significantly positive correlation among learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at PromkeereepittayakomSchool, Nakornsrihammarat Province and 8 factors; female (x_2), personality (x_7), studying habits (x_9), learning achievement motive (x_{10}), interpersonal relationship between students and their family (x_{11}), guardian's expectation towards student (x_{12}), interpersonal relationship between students and their teachers (x_{14}) and interpersonal relationship between students and their peer groups (x_{15}) at .01 level and a factors: physical learning environment (x_{13}) at .05 level.

2. There was significantly negative correlation among learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at PromkeereepittayakomSchool, Nakornsrihammarat Province and a factor; gender : male (x_1) at .01 level.

3. There were no significantly correlation among learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at PromkeereepittayakomSchool, Nakornsrihammarat Province and 5 factors; educational level : secondary grade 4 (x_3), educational level : secondary grade 5 (x_4), educational level : secondary grade 6 (x_5), learning achievement (x_6) and guardian's economic level (x_7).

4. There were significantly 5 factors affecting learning responsibility of the fourth level, secondary grades 4-6 students at PromkeereepittayakomSchool, Nakornsrihammarat Province at .01 level ranking from the most to the least factors; personality (x_6),

interpersonal relationship between students and their family (x_{11}), learning achievement motive (x_{10}), interpersonal relationship between students and their teachers (x_{14}) and studying habits (x_9). These 5 factors could predicted learning responsibility about percentage of 49.5

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ประชาชนในชาติเกิดการแข่งขันกันเพื่อสร้างความมั่งคั่งให้กับตนเอง สภาพของสังคมไทยโดยรวมจึงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย มีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของคนในสังคมตามมา กล่าวคือ การหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ เกิดการเอาตัวเอียงเปรียบกันของคนในสังคม ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดีงามของคนไทยเริ่มจางหายไปพร้อม ๆ กับการล่มสลายของสถาบันครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : 8)

การพัฒนาประเทศไทยให้เจริญ จำเป็นต้องพัฒนาคนก่อนเป็นอันดับแรก โดยทำให้คนมีคุณภาพด้วยการปลูกฝัง สร้างเสริมให้มีการศึกษา มีทักษะ มีความรู้ และยังต้องมีความรับผิดชอบต่อ ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงถึงความเป็นผู้มีคุณวุฒิทางด้านอุปนิสัย และเมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบต่อ หากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ก็ย่อมสามารถทำงานนั้นได้สำเร็จ เป็นที่น่าเชื่อถือและนำมาซึ่งความสำเร็จ ของชีวิตและการทำงานในที่สุด ความรับผิดชอบต่อจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม ซึ่งหากทุกคนในสังคมรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่าง ๆ อย่างดีแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเจริญงอกงามขึ้นในสังคม (วารี ศิริเจริญ. 2536 : 3) และคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2529 : 18) ได้จัดลำดับสำคัญของพฤติกรรมที่เห็นควรที่จะปลูกฝังให้แก่เยาวชน ผลการลำดับปรากฏว่า ได้จัดความรับผิดชอบต่อเป็นอันดับหนึ่ง ร่วมกับการพึ่งพาตนเองและความขยันหมั่นเพียร ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อจึงเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของประชาชนที่

จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม และต่อการพัฒนาประเทศ ให้มีความเจริญรุ่งเรือง

ความรับผิดชอบมีหลายประการ เช่น ความรับผิดชอบด้านการทำงาน ความรับผิดชอบด้านการเรียน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว เป็นต้น ความรับผิดชอบด้านการเรียน เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่มีความสำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังให้กับเด็ก เพราะเด็กแต่ละคนมีภาระหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ในฐานะพลเมืองที่ดีของประเทศชาติหรือฐานะนักเรียนที่ดีของโรงเรียน (จตุฎ สุภาพ. 2520 : 84)

กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นการเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางทางการเรียน ซึ่งผู้เรียนต้องเลือกกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งร่วมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพความต้องการ ความสนใจ และความถนัดแต่ละคน (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 20) ซึ่งการจัดการศึกษา ในลักษณะดังกล่าวนี้จะประสบความสำเร็จไม่ได้เลยถ้านักเรียนไม่มีความรับผิดชอบ เพราะนักเรียนที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่นมักเป็นคนไม่คอยมั่นใจในตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง มักคิดอะไรโดยเอาตนเองเป็นศูนย์กลางหรือเป็นที่ตั้ง ไม่ขอช่วยเหลือหรือแบกภาระ ไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น คิดถึงแต่ความต้องการและความสนใจของตนเอง (ประดินันท์ อุปรมัย. 2537 : 501)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบมีความสำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังให้กับนักเรียน เพราะความรับผิดชอบเปรียบเสมือนรากฐานสำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และความรับผิดชอบเป็นลักษณะสำคัญของความเป็นพลเมืองดี มีลักษณะที่ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่นและสงบสุข (จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ. 2521 : 24)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการกำหนดนโยบาย ในการจัดการด้านการพัฒนานักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้มีความรับผิดชอบในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 544 คน เป็นนักเรียนหญิง 400 คน และนักเรียนชาย 144 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 182 คน เป็นนักเรียนหญิง 120 คน และนักเรียนชาย 62 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 204 คน เป็นนักเรียนหญิง 143 คน และนักเรียนชาย 61 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 158 คน เป็นนักเรียนหญิง 137 คน และนักเรียนชาย 21 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งสิ้น 272 คน เป็นนักเรียนหญิง 200 คน และนักเรียนชาย 72 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 91 คน เป็นนักเรียนหญิง 60 คน และนักเรียนชาย 31 คน นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 102 คน เป็นนักเรียนหญิง 72 คน และนักเรียนชาย 30 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 79 คน เป็นนักเรียนหญิง 68 คน และนักเรียนชาย 11 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1967 : 886-887) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata) ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้น ม. 4	62	31	120	60	182	91
ชั้น ม. 5	61	30	143	72	204	102
ชั้น ม. 6	21	11	137	68	158	79
รวม	144	72	400	200	544	272

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบสอบถามบุคลิกภาพ แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง แบบสอบถามความคาดหวังของ

ผู้ปกครอง แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอ

อนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 ฉบับ

3. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตอบมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง (X_2) บุคลิกภาพ (X_8) นิสัยทางการเรียน (X_9) แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15}) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{13})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหม

คีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย (X_1)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_7)

4. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_8) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และนิสัยทางการเรียน (X_9) ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ ร้อยละ 49.5

ตาราง 2 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

องค์ประกอบ	b	SE _b	β	R	R ²	F
X_8	.294	.074	.248	.558	.311	121.795**
X_8, X_{11}	.209	.048	.234	.659	.434	103.012**
X_8, X_{11}, X_{10}	.202	.064	.176	.683	.466	77.987**
$X_8, X_{11}, X_{10}, X_{14}$.146	.044	.163	.698	.487	63.288**
$X_8, X_{11}, X_{10}, X_{14}, X_9$.117	.058	.130	.703	.495	52.046**
a	= .177					
R	= .703					
R ²	= .495					
SE _{est}	= .349					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_8) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และนิสัยทางการเรียน (X_9) ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้ สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ ร้อยละ 49.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .177 + .294 X_8 + .209 X_{11} + .202 X_{10} + .146 X_{14} + .117 X_9$$

สมการพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .248 X_8 + .234 X_{11} + .176 X_{10} + .163 X_{14} + .130 X_9$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

1.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ปัจจัย ได้แก่เพศ : หญิง (X_2) บุคลิกภาพ (X_8) นิสัยทางการเรียน (X_9) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่าง

นักเรียนกับครู (X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{15}) อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1.1 เพศ : หญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงเป็นเพศที่ละเอียดถี่ถ้วน มีความอดทน เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ จึงส่งผลให้มีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีไปด้วย ทำให้ผู้ปกครองมอบหมายงานและไว้วางใจให้รับผิดชอบงานมากกว่าเพศชาย ดังที่ สุจิตร์ ศิริรัตน์(ขวัญฤดี ขำช่อน สัตย์.2542 : 26 ; อ้างอิงจาก สุจิตร์ ศิริรัตน์.2522) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษาหญิงมีนิสัยและทัศนคตินิสัยในการเรียนดีกว่านักศึกษาชาย เนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้อยู่ในกรอบประเพณีมีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งสอน และมีความรับผิดชอบสูงจึงส่งผลให้มีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีไปด้วย

1.1.2 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะลักษณะของผู้มีบุคลิกภาพแบบเอนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพที่ร่าเริง ชอบแข่งขัน ชอบทำงานให้ได้มากในเวลาอันน้อย ๆ มีความรู้สึกใช้เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงาน ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อประสบความสำเร็จ

1.1.3 นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี มีความรับผิดชอบทางการเรียนดี คือ มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ส่งงานตามกำหนดเวลา และพยายามปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ดังที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียนหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ

1.1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก จะมีความพยายามในการเรียนเพื่อต้องการที่จะประสบความสำเร็จในด้านการเรียนดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 299) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้รับความสำเร็จ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความมานะพยายามอดทน ทำงานมีแผน ตั้งระดับความหวังไว้สูง และพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้

1.1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครอง มีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครองนั้น นักเรียนรู้สึกว่าได้ได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ และอบรมสั่งสอนอย่างดีในครอบครัว ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน เพื่อให้ประสพผลสำเร็จในด้านการเรียน

1.1.6 ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับ ความคาดหวังจากผู้ปกครองมาก มีความรับผิดชอบดี เพราะนักเรียนที่ได้รับความคาดหวังจากผู้ปกครองมากนั้นนักเรียนรับรู้ว่าคุณปกครองมีความคาดหวังในเรื่องการเรียนมาก ดังนั้นจึงส่งผลให้นักเรียนวางแผนการดำเนินการเพื่อเป้าหมายในชีวิตในอนาคต ให้ประสบความสำเร็จตามความคาดหวังของผู้ปกครองดังที่ ดุเชค (Dusek.1980 : 110) ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่คาดหวังในตัวลูกอย่างเหมาะสมกับระดับความสามารถของลูก จะเป็นการกระตุ้นให้ลูกใช้ความพยายามมากขึ้นในการปฏิบัติตามที่บิดามารดาคาดหวัง และเกิดความมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

1.1.7 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มี

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี มีความรับผิดชอบในการเรียนดี เพราะ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเป็นการปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู และการปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังที่ พรรรณี ช. เจนจิต (2538 : 253) ได้กล่าวถึง สัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียนว่าครูมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเขา

1.1.8 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน มีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ห่วงใยไว้วางใจกัน รู้จักและเข้าใจตนเองยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนีย์ อุบลแย้ม (2545 : 123) ได้ศึกษาถึงปัจจัยลักษณะพื้นฐานที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนีย์ นนทบุรี พบว่า การปฏิบัติตนของเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน

1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมศิริพิทยาคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (X_{13}) แสดงว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพดี มีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ บรรยากาศในชั้นเรียนดี สถานที่เรียนมีความพร้อมทางอุปกรณ์อำนวยความสะดวกและสื่อประกอบการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุข จึงทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเข้าชั้นเรียนและการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมศิริพิทยาคม ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย (X_1) แสดงว่า นักเรียนชายมีความ

รับผิดชอบในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนชายมีนิสัยชอบสนุกสนาน ทำอะไรตามใจชอบ จึงมองเรื่องการเรียนรู้เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย และพยายามที่จะหลีกเลี่ยง ไม่เข้าห้องเรียน ไม่ตั้งใจ และสนใจเพื่อนมากกว่าที่จะสนใจในการเรียน

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_7) อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียน แสดงว่า

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคนอาจเป็นนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเดิมทำให้คุ้นเคยกับบรรยากาศการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีเวลาที่จะทุ่มเท เห็นความสำคัญของการเรียน จึงทำให้นักเรียน บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นระดับชั้นของการเปลี่ยนแปลงระหว่างมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงของการปรับตัว จึงทำให้นักเรียน บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนไม่ดี

3.2 ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียน แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีเป้าหมายที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนไม่ดี เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ต้องการมีอิสระ ดังนั้นนักเรียนจึงไม่สามารถจะบังคับตัวเองได้ จึงทำให้นักเรียนบางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนไม่ดี

3.3 ระดับชั้น : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียน แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นช่วงของการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทำให้บางคนเห็นความสำคัญของการเรียนมากขึ้น และเริ่มวางแผนอนาคต จึงมีการตั้งเป้าหมายในชีวิตด้านต่างๆ เลยทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีความรับผิดชอบในการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ไม่มีจุดมุ่งหมายในการเรียน ทำให้นักเรียนมีปัญหาในการเรียนมาก

3.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในการเรียน แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำบางคน มีความรับผิดชอบในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะมีภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ในด้านการดูแลสมาชิกในครอบครัว นักเรียนต้องมีภาระที่ต้องดูแลมาก จึงมีเวลาที่จะรับผิดชอบการเรียนได้ไม่เต็มที่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความรับผิดชอบทางการเรียนแตกต่างกัน ดังที่ การริสันและคนอื่นๆ (นลินี ธรรมอำนาจ สุข. 2541 : 64 ; อ้างอิงจาก Garrion and Others. 1964) ที่ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบอันมีผลต่อการเรียนของนักเรียนพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้ดังที่ การริสันและคนอื่นๆ (นลินี ธรรมอำนาจ สุข. 2541 : 64 ; อ้างอิงจาก Garrion and Others. 1964) ที่ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบอันมีผลต่อการเรียนของนักเรียนพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำบางคน มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ

นักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ ทำให้นักเรียนนำสิ่งต่าง ๆ ในความรับผิดชอบต่อครอบครัวมาใช้ในการเรียนทำให้มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก

3.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับกับความรับผิดชอบในการเรียน แสดงว่า นักเรียนบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบในการเรียนดี เพราะ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เป็นนักเรียนที่มีความพร้อมและตั้งใจเรียนในการเรียนอยู่เป็นพื้นฐาน ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนและสนใจในการเรียนมากขึ้นกว่าเดิม จึงทำให้ประสบความสำเร็จด้านการเรียนทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนและสนใจในการเรียนมากขึ้นกว่าเดิม รู้สึกภูมิใจในผลการเรียน พร้อมกับต้องการรักษาระดับผลการเรียนที่ดีไว้ เมื่อผลการเรียนดีก็จะได้รับค่าชื่นชมจากคนรอบข้าง เช่น ผู้ปกครอง ครู เพื่อน เป็นต้น จึงทำให้ประสบความสำเร็จด้านการเรียน และมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มมากขึ้นนักเรียนบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบในการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อว่าตนมีสติปัญญาดี จึงไม่เห็นความสำคัญของการเข้าชั้นเรียน และการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการแก้ไขปรับปรุงงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีขึ้น

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมศิริพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{11}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{14}) และนิสัยทางการเรียน (X_8) อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 บุคลิกภาพ เป็นปัจจัยอันดับแรกที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอ ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะรักความก้าวหน้าชอบฟันฝ่าอุปสรรค ชอบทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีความมานะ

พยายามและมีความกระตือรือร้นในการเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เป็นปัจจัยอันดับที่สอง ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครองทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้เพราะความรักใคร่ผูกพันในครอบครัวเป็นรากฐานความสุขของชีวิต ซึ่งการปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียนที่ให้การเอาใจใส่ดูแล ให้ความรักความอบอุ่นอบรมสั่งสอน ทำให้นักเรียนไม่เกิดความรู้สึกโดยเดียวหรือความเกรงกลัว หรือห่างเหินกับผู้ปกครอง

4.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นปัจจัยอันดับที่สาม ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความปรารถนาและพยายามที่จะทำตนเองประสบความสำเร็จทางการเรียน จึงมีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ และผลักดันตนเองให้มีผลการเรียนดีตามเป้าหมายที่วางไว้

4.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นปัจจัยอันดับที่สี่ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนมีความสัมพันธ์กับครูดี ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี ทั้งนี้เพราะครูให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้ความสำคัญกับนักเรียน และเป็นที่ยกย่องที่ชื่นชมเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู ตั้งใจและเอาใจใส่การเรียนดี ส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน

4.5 นิสัยทางการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยอันดับสุดท้ายที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี ทำให้มีความรับผิดชอบในการเรียนมาก เพราะ นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนที่ดีนั้นจะมีลักษณะที่มุ่งมั่นที่จะศึกษา หาความรู้ ให้บรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่นิสิต และผู้ที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางนโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นสอดคล้องกับความต้องการในการเรียนของ โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนได้ดีที่สุดเป็นอันดับแรก ดังนั้น ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ตลอดจนผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกฝนให้นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบ เอ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ฝึกความกล้าการแสดงออก รู้จักวางแผนที่ดี มีความเสียสละ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือพึ่งพากัน และทำงานเป็นทีมได้ และส่งผลทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดี และดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนเป็นอันดับสอง ดังนั้นผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ควรร่วมสร้างความสัมพันธ์และสนับสนุนให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับนักเรียนมากขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างสัมพันธภาพที่ดี ระหว่างกัน

3. ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนได้ดีเป็นอันดับที่สาม ดังนั้น ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ตลอดจนผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้นักเรียนมีความปรารถนาและพยายามที่จะทำใหตนเองประสบความสำเร็จทางการเรียน โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้มีการแข่งขันกันทางวิชาการทั้งในโรงเรียนและนอก

โรงเรียนและควรจัดการเรียนรู้ให้มีความแตกต่างจากรูปแบบเดิม เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลการเรียนดีตามเป้าหมายที่วางไว้

4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนได้ดีเป็นอันดับที่สี่ ดังนั้น ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ตลอดจนนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ รวมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ควบคู่กับการพัฒนาความรับผิดชอบของตนเอง

5. นิสัยทางการเรียน สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนได้ดีเป็นอันดับที่ห้า ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบ จัดตาราง แบ่งเวลาให้กับการอ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน ทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย และส่งตรงเวลาตามกำหนด เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯ และนำผลมาเปรียบเทียบกัน เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนที่เรียนโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

3. ควรนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน ทั้ง 5 ปัจจัย คือ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิสัยทางการเรียน ไปทำการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีเป้าหมายในชีวิตดี เช่น กลุ่มสัมพันธภาพทบาทสมมติ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2525). **เค้าโครงคู่มือปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม**. กรุงเทพฯ: กองวิจัยและวางแผนกระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัตและดวงเดือน พันธุนาวิน. (2521). **พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 : พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จรรยา สุภาพ. (2520). **แบบเรียนสังคมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี**. ปรินท์งานพิมพ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประดินันท์ อุปรนัย. (2542). **การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก**. กรุงเทพฯ: วิดีโอการพิมพ์.
- วารี ศิริเจริญ. (2536, เมษายน). "การทดลองใช้ชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1," *วารสารวิจัยสนเทศ*. 13 (15) : 3.